

**A belga szakszervezeti konföderációk a nők és a férfiak esélyegyenlőségéért
Országok közötti workshop anyagai
Brüsszel, 2007. december 3.**

Fernando Pauwels és Tom Vandenbrande (HIVA) anyaga alapján

Az életpálya megszakítása (Interruption de carrière)

Az életpálya megszakítása többbe kerül, mint ahogy gondolnánk. A WageIndicator adatbázisa alapján készített több elemzés is azt bizonyítja, hogy az életpályájukat megszakítók anyagi vesztesége nagy. Azok, akik végleg elhagyják a munkaerőpiacot, számítanak is erre. Azokat viszont, akik bizonyos idejű távollét után visszatérnek, meglepetésként éri a tetemes veszteség. A szolgálati évek és egyéb kedvezmények elvesztése a legtöbb esetben az életpálya végéig kihat, sőt hatással van a nyugdíjra és egyéb nem pénzbeli ellátásokra is.

A nemzetközi irodalom szerint az életpálya öt évre történő megszakítása átlagosan évi 1,5-2% bérveszteséget jelent. Ez a veszteség 0,5% lesz, ha részmunkaidőben dolgozóról van szó. (Lásd erről Schmid G. (2006) Sharing risks: on social risk management and the governance of labour market transition, Hugo Sinzheimer Institute, Amszterdam). A belga WageIndicator adatbázis alapján került sor annak kiszámítására, hogyan hat a karrier megszakítása az életkeresetre.

15645 főből 6319 válaszolt a pályafutással kapcsolatos kérdésre. 30%-uk – 1889 fő - legalább három hónapra megszakította a munkát. A megszakítás gyakoribb a nők, mint a férfiak esetében – a nők 38%-a (2399 főből 905 fő) válaszolt úgy, hogy legalább három hónapra otthon maradt, szemben a férfiakkal. Az ő esetükben 25% - a 3918 főből 983 – szakította meg a munkáját legalább három hónapra. A pályájukat megszakítók átlagosan 26 éves korukban mondtak ideiglenesen búcsút munkahelyüknek. (Ennek kimutatására a mediánszámítást hívtuk segítségül). A 22-24 év közöttiek 23%-a vonult ki legalább három

hónapra a munkaerőpiacról. Egy elég jelentős csoport – 21% - 25 és 27 év között vált ideiglenesen inaktívvá. Jelentős különbség van ebben a tekintetben a férfiak és a nők között. A nők kissé fiatalabbak akkor, amikor először megszakítják hosszabb időre karrierjüket. Abban ugyanakkor azonosság mutatkozik, hogy az egész életpálya során a 22-27 év között szakítják meg legnagyobb arányban a karriert mind a férfiak, mind a nők. Ez az arány 34-36 éves korig folyamatosan csökken, majd 37 év felett kis mértékben emelkedik, de közel nem lesz akkora, mint amit a 22-27 éves korosztály esetében tapasztalni lehetett.

Milyen főbb okok miatt szakítják meg a karrierjüket a férfiak és a nők?

Az on-line kérdőív lehetővé teszi, hogy egyszerre több választ is adjanak a megkérdezettek, ezért a válaszok szummája meghaladja a 100%-ot. A legfőbb ok, amit a legtöbben bejelöltek, a munkanélkülivé válás, illetve az, hogy nem találtak maguknak megfelelő munkát. Az erre a kérdésre választ adó férfiak csaknem 70%-a (672 fő), illetve a nők 52,7%-a (468 fő) jelölte be ezt az okot. Ez azt is jelenti, hogy a választ adók döntő része nem önszántából, hanem kényszerűségből lépett ki ideiglenesen a munkaerőpiacról. Érdekes azt is megfigyelni, hogy ebben az esetben a férfiak nagyobb hányada kényszerült pályán kívülre, mint a nőké, s ez a különbség nem is elhanyagolható, eléri a 17 %-ot. A saját üzlet tönkremenetele miatt passzívvá váló férfiak aránya is nagyobb, mint a nőké (4,1% szemben a nők 1,7%-ával).

A nők nagyobb részben jelölték meg a családi okokat, mint a férfiak. A terhesség, a gyermekágy vagy az egyévesnél kisebb gyermek a nők esetében a legfontosabb ok a munkaerőpiactól való ideiglenes távolmaradást illetően. A nők 20,6 %-a (183 nő) jelölte be ezt a választ, miközben mindössze négy férfi, a férfiak 0,4%-a tette ugyanezt. Nagyon magas az egyévesnél nagyobb kisgyermek nevelése miatt történő karrier-megszakítás közötti különbség is a férfiak és nők között: a férfiaknak mindössze 0,1%-a (1 fő), a nőknek pedig 10,7%-a (95 fő) válaszolt igennel erre a kérdésre. A házimunka mint ok megjelölése is csaknem kizárólag a nők részéről történt (3,5% szemben a férfiak 0,2%-ával). A katonai szolgálat miatti karrier-megszakítás tipikusan a férfiakat érintette (7,9%, 77 fő). 1993-ban Belgiumban megszűnt a kötelező katonai szolgálat, így aztán idővel ez a válaszlehetőség elveszíti jelentőségét.

Milyen hosszú időre és milyen gyakran szakítják meg karrierjüket a férfiak és a nők?

Mind a férfiak, mind a nők döntő része – a férfiak csaknem 44 %-a, 419 fő, a nők 41,2 %-a, 368 fő – 1-2 évre hagyja el a munkaerőpiacot. A férfiak 37,3 %-a (358 fő) és a nők 24,6%-a (220 fő) egy évnél rövidebb ideig marad távol. 2-3 évre nagyobb hányadban maradnak

otthon nők: 12,8 % (114 fő), szemben a férfiak 10,5%-ával (101 fővel). Hasonló a helyzet a 3-6 évre otthon maradók esetében: a nők 10,9%-a (97 fő) szakította meg munkáját 3-6 évre, míg a férfiaknak csupán 5,9%-a (57 fő). A megkérdezett nők 10,6 %-a (95 fő) több mint hat évig maradt távol a munkaerőpiactól, míg a férfiak esetében ez az arány csupán 2,6% (25 fő) volt.

Mekkora a bér nagyságát illető „büntetés”?

Milyen hatással volt a karrier megszakítása a bérré? Milyen különbség van azon nők átlagos órabére között, akik nem szakították meg életpályájukat, és azok között, akik ezt megtették?

Átlagos bruttó órabér, euróban

	Összes	Férfi	Nő
Nem szakították meg életpályájukat	17,1	18,2	14,8
Megszakították életpályájukat	15	16,4	13,5

Forrás: Loonwijzer data, 6.

A pályájukat megszakító nők 1,3 euróval kevesebb órabért kapnak, mint a pályájukat meg nem szakítók. A férfiak esetében ugyanez a különbség 2,2 euró. A pályájukat megszakító férfiak és nők közötti különbség csaknem 3 euró, a pályájukat meg nem szakító férfiak és nők közötti különbség 3,4 euró, a férfiak javára. **A legnagyobb bérkülönbség tehát a pályájukat meg nem szakító férfiak és nők között tapasztalható.**

Pacskovszki Zsolt